

Oktatási Hivatal

A 2019/2020. tanévi

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

FÖLDRAJZ

FELADATLAP ÉS VÁLASZLAP

Munkaidő: 240 perc

Elérhető pontszám: 200 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel töltsé ki az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra írja rá a nevét és az osztályát!

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül **más segédeszköz nem használható!** Könyvet, térképet, atlaszt a versenyre bevinni tilos! A megoldásokat **tintával (golyóstollal)** kell megjelölni!

Mielőtt válaszol a kérdésekre, **jól gondolja meg**, hogy milyen feladatot kell megoldania! Ne időzzön túl sokáig egy-egy feladatnál! Ha megakad, nyugodtan menjen tovább! A kihagyott feladatokra akkor térjen vissza, ha már valamennyi kérdésen végighaladt, és még van idő!

Az egyes feladattípusok előtt megoldási útmutató található, ennek tanulmányozása elengedhetetlen a feladat helyes megoldásához. Az útmutatóban előírtak szerint jelölje a megoldásokat, és a munka végén a végleges válaszokat vezesse át az „Értékelő lapra” úgy, hogy X jellel húzza át a helyes válasz betűjelét! Célszerű minden feladatra válaszolnia. **Csak az értékelő lapon szereplő válaszokat fogadjuk el! Az értékelő lapon már nem javíthat!**

Minden helyesen megoldott feladat 1 pontot ér (a rossz válasz, többes jelölés, javítás 0 ponttal jár).

A feladatlapot a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján. A **legalább 150 pontot elért** dolgozatokat kell továbbküldeni.

A VERSENYZŐ ADATAI

A versenyző neve:oszt.:

Az iskola neve:

.....

Az iskola címe:irsz. város

.....utca..... hsz.

Iskolai pontszám: Bizottsági pontszám:

Javító tanár aláírása: Felüljavítók aláírása:

.....

SZÖVEGKIEGÉSZÍTÉS

Útmutató: E feladatban a szöveget kell kiegészíteni a számokkal jelzett helyen. A szöveg alatt a számok mellett betűvel jelölt neveket/fogalmakat/mondatrészeket talál, írja a megfelelő betűt a szövegbe a számok előtti pontozott részre!

A meleg mérsékelt övben két éghajlattípus alakult ki: a mediterrán és a szubtrópusi monszun éghajlat. A mediterrán területre nyáron a (1.) tolódik. Télen ez a szélrendszer visszahúzódik, és(2.) hozó (3.) érkezik. A szubtrópusi monszun területek télen sokkal ... (4.), az évi csapadék pedig (5.), mint a mediterrán területeken. A szubtrópusi éghajlatú területek igen látványos lepusztulási formái a ... (6.). Kelet-Ázsia fontos mezőgazdasági növényei a(z)(7.). A Földközi-tenger partvidékén főként (8.) alkotja a növényzetet. A mediterrán területek mezőgazdaságának jellegzetes hasznónövényei a(z)(9.). A mediterrán területek állattenyésztése (10.).

1.	A passzát szélrendszer leszálló ága B mérsékelt övi monszun C trópusi monszun D passzát szélrendszer felszálló ága	6.	A szigethegyek (kúpkarstok) B kárgerincek C gombasziklák D homokdűnék
2.	A szárazságot B sok csapadékot C meleget D hideget	7.	A rizs, teacserje, eperfa B szőlő, olajbogyó, parafa C banán, kávé, kakaó D alma, gyapot, narancs
3.	A anticiklonok B tornádók C ciklonok D hurrikánok	8.	A lombhullató erdő B babérlombú erdő C macchia D tajga
4.	A csapadékosabbak B hidegebbek C melegebbek	9.	A bambusz, teacserje, eperfa B szőlő, olajbogyó, parafa C banán, kávé, kakaó D alma, gyapot, narancs
5.	A több B kevesebb C hasonló mennyiségű	10.	A kiemelkedő jelentőségű. B magas színvonalú. C belterjes. D kecskék és juhok legeltetésén alapul.

KONTINENS LEGEK

Útmutató: E feladatban kontinensekkel kapcsolatos állítások olvashatóak. Válassza ki, hogy melyik kontinensre vonatkozik az állítás!

- A) Ázsia
- B) Afrika
- C) Dél-Amerika
- D) Antarktisz
- E) Ausztrália
- F) Észak-Amerika

11. Itt gyalogolhatunk a legnagyobb belföldi jégtakarón.
12. Egyik folyójának torkolati szélessége elérheti a 300 km-t.
13. A kontinensek legmagasabb pontjai közül ezen a kontinensen található a legalacsonyabb.
14. Itt mászhatjuk meg a Föld legmagasabb vulkánját.
15. A legkisebb területű kontinens.
16. Itt emelkedik a Föld legnagyobb fennsíkja.
17. Itt hajózhatunk a Föld legmélyebb taván.
18. A kontinens leghosszabb folyója - több mint 5000 km-es útja során - vizének jelentős részét elpárologtatja, mielőtt eléri a tengert.
19. A Föld állandóan lakott területén itt mérték a legnagyobb hideget.
20. Ezen a kontinensen van a Föld legmagasabban fekvő hajózható tava.
21. Az állandóan lakott kontinensek közül itt él a legkevesebb ember.
22. Ezen a kontinensen működnek Földünk legmélyebb aranybányái.
23. A Föld legnagyobb szigete földtani szempontból e kontinens része.
24. A legmélyebb szárazföldi terület ezen a kontinensen található, sok ásványkincset szolgáltat a vegyiparhoz.
25. Itt található a Föld legnagyobb területű félszigete.

SZENT HELYEK TERMÉSZETFÖLDRAJZA - EGYSZERŰ VÁLASZTÁS

Útmutató: E feladatokban egy kérdéshez négy válasz kapcsolódik. Minden feladatban csak EGY válasz helyes, ezt kell kiválasztania, és a megfelelő betű bekarikázásával megjelölnie.

26. A hinduk szent folyója.

- A Indus
- B Brahmaputra
- C Mekong
- D Gangesz

27. A hinduk szent folyója ebben a hegységben ered.

- A Karakorum
- B Himalája
- C Ararát
- D Nyugati-Ghatok

28. A hinduk szent folyójára jellemző.

- A A nyári hónapokban szinte teljesen kiszárad.
- B Egyenletes vízjárás jellemzi.
- C Június-augusztus hónapokban van a legmagasabb vízállása.
- D December-január hónapokban van a legmagasabb vízállása.

29. A hinduk szent folyója...

- A tölcsértorkolattal éri el az Arab-tengert.
- B delta torkolattal éri el az Arab-tengert.
- C tölcsértorkolattal éri el a Bengáli-öblöt.
- D delta torkolattal éri el a Bengáli-öblöt.

30. Melyik szent hegyre ismer rá a következő leírásból?

A szigetország legmagasabb hegye, az ország egyik jelképe. Alakjának tökéletes szimmetriája régóta az abszolút szépség megtestesítője a helyiek számára. Semmi máshoz nem fogható szépség, mondják róla. Minden évszakban és bármely napszakban, minden égtáj felől nézve gyönyörű. Ám annak, aki tavasszal megy fel a hófödte csúcsra és tekint le, az a hegy lábánál gyönyörű, virágzó szilva- és cseresznyefákat láthat.

- A Ararát
- B Fudzsi
- C Mont Blanc
- D Krakatau

31. Milyen kőzet építi fel a 30. feladatban szereplő hegyet?

- A mészkő
- B gránit
- C homokkő
- D bazalt és andezit

32. Milyen felszínforma a 30. feladatban szereplő hegy?

- A sasbérc
- B rétegvulkán
- C pajzsvulkán
- D kúpkaraszt

33. Melyik állítás nem igaz az Ulurura (Ayers Rock)?

- A A Föld legnagyobb monolitja.
- B Ausztráliában található.
- C Környezetének sivatagi éghajlata van.
- D Bővizű karsztforrások fakadnak területén.

34. Az iszlám vallás szent zarándokhelye Mekka. Hol található e város?

- A A Szaharában.
- B A Sínai-félszigeten.
- C Az Arab-félszigeten.
- D A Szomáli-félszigeten.

35. Milyen felszínformákkal találkozánk, ha Mekka környékén kirándulnánk?

- A Dolinákkal és víznyelőkkel.
- B Meredek falú vádikkal.
- C Lefűződött morotva tavakkal.
- D Abráziós tengerparttal.

36. Jeruzsálem három vallás szent városa. Abban az országban, ahol a város elterül, melyik természeti táj nem található?

- A Ádeni-öböl
- B Holt-tenger
- C Jordán folyó völgye
- D Negev-sivatag

IGAZ-HAMIS ÁLLÍTÁS

Útmutató: Ezekben a feladatokban egy állításról el kell döntenie, hogy az igaz vagy hamis. Ha az állítás **igaz**, írjon „**I**” betűt, ha **hamis**, írjon „**H**” betűt a feladat sorszámára elé, a pontozott vonalra!

- ... **37.** Az eljegesedések idején a tengerszint magasabb volt a mai tengerszintnél.
- ... **38.** A sivatagokban a hegyek lábát az aprózódás miatt vastag törmelékta-
karó fedi.
- ... **39.** Kanyon csak szubtrópusi monszun éghajlaton alakul ki.
- ... **40.** Az azonos tömegű hó- és jégréteg térfogata közel azonos.
- ... **41.** Abráziós formák a tengerpartokon kívül nagyobb tavak partján is kialakulhatnak.
- ... **42.** A Föld és a Hold közös tömegközéppontja a Föld belsejében van.
- ... **43.** A légkör hóvisszatartó képessége az albedo.
- ... **44.** A Föld levegőburka, a hidroszféra, gázok keverékéből áll.
- ... **45.** A sztratoszférában 100 m-ként folyamatosan csökken a hőmérséklet.
- ... **46.** A tengervíz tartósan egyirányba haladó mozgását hullámmozgásnak nevezzük.
- ... **47.** Az Egyenlítő vidékén legnagyobb az óceánok vizének sótartalma, a nagy besugárzás és párolgás miatt.
- ... **48.** A lefolyástalan tavak vize általában sós, mert a beléjük kerülő oldott anyagok párolgással nem távoznak el.
- ... **49.** A tengeri jég átlagos vastagsága nem nagy, mert a jég hőszigetelése lassítja a víz további lehűlését.
- ... **50.** A legtöbb halat a hideg és meleg tengeráramlások találkozásánál fogják, a víz magas oxigén és tápanyagtartalma miatt.
- ... **51.** A Földközi-tengerbe torkolló folyók döntő többsége tölcsértorkolatú a magas apálydagály különbség miatt.
- ... **52.** A Bajkál-tó vize jégkori végmorénák mögött duzzadt fel.

EGYSZERŰ VÁLASZTÁS

Útmutató: E feladatokban egy kérdéshez négy válasz kapcsolódik. Minden feladatban csak EGY válasz helyes, ezt kell kiválasztania, és a megfelelő betű bekarikázásával megjelölnie.

53. Mi a helyes rétegsorrend egy, a Dunántúli-dombságban, a Külső-Somogy területén mélyített fúrásban a felszíntől lefelé haladva?

- A tengeri üledék – folyóvízi üledék – lösz
- B folyóvízi üledék – tengeri üledék – lösz
- C folyóvízi üledék – lösz – tengeri üledék
- D lösz – folyóvízi üledék – tengeri üledék

54. Melyik hegységben nem találkozhatunk cseppkövekkel?

- A Mecsek
- B Velencei-hegység
- C Bükk
- D Aggteleki-karszt

55. Hol volt az első barnakőszén bánya Magyarországon?

- A Sopron környékén.
- B A Mecsekben.
- C A Gerecsében.
- D A Mátrában.

56. Melyik nem tanúhegy?

- A Somló
- B Badacsony
- C Gellért-hegy
- D Szent György-hegy

57. Melyik két fürdő vizére bukkantak kőolajkutató fúrások során?

- A Zalakaros és Miskolctapolca
- B Hajdúszoboszló és Harkány
- C Harkány és Miskolctapolca
- D Zalakaros és Hajdúszoboszló

58. Az Őrségben a házakat a dombtetőkre építették az „órszolgálat” miatt, ahonnan jól lehetett látni a vidéket. Hogyan hasznosították a völgytalpakat?

- A Szőlőműveléssel.
- B Legeltetéssel.
- C Rizst termesztettek.
- D Kukoricát termesztettek.

59. Melyik hegységbe kiránduljunk, ha gyapjúszákos lepusztulásformát szeretnénk fényképezni?

- A Aggteleki-karszt
- B Velencei-hegység
- C Mátra
- D Vértes

60. Hol áshatták azt a talajszelvényt, amelynek alapkőzete nem lösz?

- A Nagykovács
- B Mezőföld
- C Körös-Maros-köze
- D Hortobágy

61. Egykor a folyók sok homokot teregettek szét. A szél mozgásba hozta a homokot. Mivel kötötték meg az emberek az Alföldön a futóhomokot?

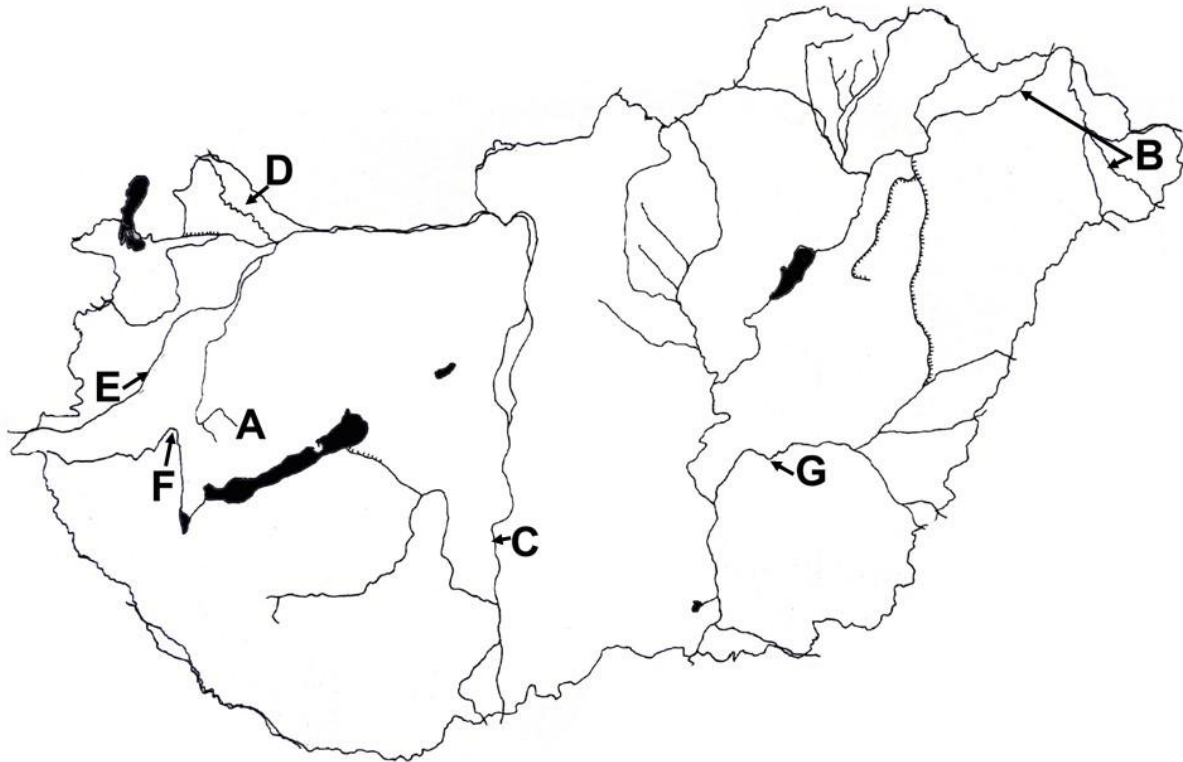
- A Szőlő, akác, gyümölcsfa.
- B Tiszafa, lucfenyő, szőlő.
- C Tölgyfa, bükkfa, fűzfa.
- D Nyárfa, komló, akác.

62. Látványos mészkőszirtjeiről (pl. Istállóskő) nevezetes hegységünk. Mit találhatunk még ott?

- A A legmélyebb magyarországi barlangot.
- B A Béke-barlangot.
- C A leghosszabb magyarországi barlangot.
- D Az Abaligeti-barlangot.

TÉRKÉPI FELADAT

Útmutató: Ebben a feladatban az ábra alatt található állításokat kell összekapcsolnia a térképen látható betűvel jelölt folyókkal/földrajzi helyekkel. Nem minden betűhöz tartozik név és állítás. A feladat megoldása során ügyeljen arra, hogy először az állítást kell elolvasnia és csak ezután kell kikeresnie a térkép megfelelő részletét (betűjét). Írja a megfelelő betűt a sorszámok elé, a pontozott vonalra!

- ... 63. A vörösizap katasztrófa e helyhez köthető.
- ... 64. Területén emberi beavatkozás hatására jelentősen lecsökkent a talajvíz szintje.
- ... 65. A folyó vize a jelentős hőszennyezés miatt e szakaszon jóval melegebb, mint a felsőbb szakaszán.
- ... 66. 2000-ben cianid- és nehézfém szennyezés okozott jelentős halpusztulást területén.
- ... 67. Ipari szennyezés hatására vizének habzása többször is megfigyelhető volt.
- ... 68. Vizének hordaléka a Kis-Balaton területén ülepedik le.
- ... 69. Forrásai az Őrség területén fakadnak.

TÖBBSZÖRÖS VÁLASZTÁS

Útmutató: E feladatokban egy állításhoz négy földrajzi fogalom tartozik. Az állítás nem csak egy fogalomra vonatkozhat, hanem többre is, az alábbi variációk szerint:

- A) Az állítás az 1., 2. és a 3. fogalomra igaz.
- B) Az állítás az 1. és a 3. fogalomra igaz.
- C) Az állítás a 2. és a 4. fogalomra igaz.
- D) Az állítás csak a 4. fogalomra igaz.
- E) Az állítás mind a négy fogalomra igaz.

Feladat: Válassza ki a variációk közül a helyes válaszhoz tartozó betűt! Írja a megfelelő betűt a feladat utáni vonalra!

70. A legfiatalabb hazai nyersanyagunk: ____

- 1. Uránérc
- 2. Bauxit
- 3. Feketekőszén
- 4. Tőzeg

71. Az ózonpajzsra jellemző: ____

- 1. Először az Antarktisz felett észlelték vékonyodását.
- 2. Az ózon képződésének és bomlásának egyensúlyát az emberi tevékenység bontotta meg.
- 3. A klímaberendezésekből felszabaduló freon gáz nagyban felelős a csökkenéséért.
- 4. Az Egyenlítő felett főként tavasszal csökken jelentősen az ózontartalom.

72. A tengerjárásra jellemző: ____

- 1. Az árapály közepes értéke a Temzén (London) kisebb, mint a Pó-folyó deltájánál.
- 2. A dagályhullám nyugatról keletre járja körül a Világtengert.
- 3. A dagályhullám energiáját geotermikus erőművek hasznosítják.
- 4. A Földön naponta kétszer van dagály és apály.

73. A karsztosodás fontos feltétele(i): ____

- 1. Repedezett mészkő.
- 2. A talajban élő mikroorganizmusok mennyisége.
- 3. Csapadék.
- 4. Növénytakaró hiánya.

74. Melyik területen húzódik alacsonyan, a tengerszint közelében a hóhatár? ____

- 1. Kilimandzsáró
- 2. Antarktiszi-félsziget
- 3. Tien-san
- 4. Ferenc József-föld

75. Mely folyamatok játszanak szerepet a fjordok kialakulásában? ____

1. Folyóvízi erózió
2. Földcsuszamlás
3. Vulkáni tevékenység
4. Gleccser felszínformáló munkája.

76. Üvegházhatású gáz: ____

1. Szén-dioxid
2. Vízgőz
3. Metán
4. Nitrogén-dioxid

77. A Ráktérítő áthalad területén: ____

1. Szahara
2. Ausztrália
3. Arab-félsziget
4. Kalahári-medence

78. Melegfrontra jellemző: ____

1. Hazánkban a szibériai anticiklon alakítja ki.
2. Hosszú, csendes eső jellemzi.
3. Hideg levegő áramlik a meleg levegő fölé.
4. Frontvonal 300-400 km széles lehet.

NÉGYFÉLE ASSZOCIÁCIÓ

Útmutató: Döntse el, hogy a Föld melyik gömbhéjára vonatkoznak az alábbi állítások! Írja a megadott lehetőségek betűjelei közül a megfelelőt a megállapítás sorszáma elé, a pontozott vonalra! A feladatok megoldásakor ügyeljen arra, hogy először az állítást kell elolvasnia, és csak ezután kell hozzákeresnie a megfelelő fogalom betűjét!

- A) Belső mag
- B) Földköpeny
- C) Mindkettőre vonatkozik
- D) Egyikre sem vonatkozik

- ... **79.** A Föld felszínétől több mint 4500 km-re helyezkedik el.
- ... **80.** Folyékony fémekből álló gömbhéj.
- ... **81.** Főleg vasból és nikkelből áll.
- ... **82.** Egy része a kőzetburok részét is képezi.
- ... **83.** A külső maggal határos.
- ... **84.** Szilikátkőzetek is vannak benne.
- ... **85.** Szilárd és képlékeny része is van.
- ... **86.** Mélyfúrásokkal is vizsgálható a modern technológia eredményeképpen.
- ... **87.** Szilárd részét gránitos kéregnek hívjuk.
- ... **88.** A belőle feláramló anyag táplálja a bazaltvulkanizmust.

Útmutató: Döntse el, hogy melyik földtörténeti időre vonatkoznak az alábbi állítások! Írja a megadott lehetőségek betűjelei közül a megfelelőt a megállapítás sorszáma elé, a pontozott vonalra! A feladatok megoldásakor ügyeljen arra, hogy először az állítást kell elolvasnia, és csak ezután kell hozzákeresnie a megfelelő fogalom betűjét!

- A) Ősidő
- B) Óidő
- C) Középidő
- D) Újidő

- ... **89.** A gerinctelen tengeri fajok fajgazdagsága nagy, megjelennek az óshalak.
- ... **90.** Élet csak az óceánokban alakult ki.
- ... **91.** Kialakul a Variszkuszi-hegységrendszer.
- ... **92.** Kialakul a Pangea.
- ... **93.** Az Andok kialakulásának kezdete.
- ... **94.** Kialakul a Kaledóniai-hegységrendszer.
- ... **95.** A Tethys-óceán bezáródása.
- ... **96.** Kialakul az Atlanti-óceán medencéje.
- ... **97.** Megjelentek a zárwatermők és hamarosan a növényvilág nagy részét alkották.
- ... **98.** Kialakult az ózonpajzs.
- ... **99.** Ekkor keletkezett a mecseki feketekőszén.
- ... **100.** A vezérvölgyeitek ennek az időnek az ammoniták.

EGYSZERŰ VÁLASZTÁS

Útmutató: E feladatokban egy kérdéshez öt válasz kapcsolódik. Minden feladatban csak EGY válasz helyes, ezt kell kiválasztania, és a megfelelő betű bekarikázásával megjelölnie.

101. Melyik a legelterjedtebb vallás az indiai lakosság körében?

- A hindu
- B iszlám
- C keresztény
- D buddhista
- E szikh

102. Melyik országban bányásszák a legtöbb kőszénét évente?

- A Németország
- B Ukrajna
- C Oroszország
- D Kína
- E USA

103. Melyik a Kőolaj-exportáló Országok Szervezete nevének rövidítése?

- A ENSZ
- B OPEC
- C OECD
- D IMF
- E NATO

104. Melyik város egy ország fővárosa?

- A Ottawa
- B New York
- C Rio de Janeiro
- D Sydney
- E Fokváros

105. Melyik ország része Grönland?

- A USA
- B Dánia
- C Kanada
- D Oroszország
- E Norvégia

106. Melyik ország nem határos tengerparttal?

- A Brazília
- B Argentína
- C Chile
- D Mexikó
- E Bolívia

107. Melyik az Európai Unió legkisebb lélekszámú országa?

- A Lettország
- B Észtország
- C Málta
- D Szlovénia
- E Szlovákia

108. Melyik ország csatlakozott 2004-ben az Európai Unióhoz?

- A Horvátország
- B Bulgária
- C Románia
- D Szlovénia
- E Albánia

109. Mi Svájc hivatalos pénzneme?

- A euró
- B líra
- C korona
- D font
- E frank

110. Melyik város fekszik egy vulkán lábánál?

- A Nápoly
- B Lyon
- C Dublin
- D Hannover
- E Koppenhága

NÉGYFÉLE ASSZOCIÁCIÓ

Útmutató: E feladatokban a betűvel jelölt fogalmak/kijelentések és az állítások közötti kapcsolatokat kell felismernie. A feladatok megoldásakor ügyeljen arra, hogy először az állítást olvassa el, és csak ezt követően keresse meg a hozzá kapcsolódó fogalom betűjelét! Írja a megfelelő betűt a feladat sorszámára elé, a pontozott vonalra!

- A) M 1 autópálya
- B) M 3 autópálya
- C) Mindkettőre vonatkozik.
- D) Egyikre sem vonatkozik.

- ... **111.** Az autópálya egyik végpontja Budapest.
- ... **112.** A legfontosabb közúti közlekedési kapcsolatunk Nyugat-Európa felé.
- ... **113.** Elágazó autópálya-szakaszai biztosítják a főváros kapcsolatát Miskolccal és Debrecennel.
- ... **114.** A legkorábban megépült autópályánk, amely a főváros és a Balaton közti közlekedés súlyponti eleme.
- ... **115.** A megyeszékhelyek közül Tatabányának és Győrnek is több csomópontja van ezen az autópályán.

- A) Csepeli Szabadkikötő
- B) Dunaújvárosi Kikötő
- C) Mindkettőre vonatkozik.
- D) Egyikre sem vonatkozik.

- ... **116.** A városban elhelyezkedő nagy ipari üzem kokszolható feketekőszén- és vasércszállítmányai döntő részben ide érkeznek.
- ... **117.** A Tisza legjelentősebb áruforgalmú kikötője.
- ... **118.** Az áruforgalom éves értékét rendszeresen meghaladja a személyszállítás bevétele ebben a kikötőnkben.
- ... **119.** A hagyományos kikötői funkciók: az áruk be- és kirakodása, valamint raktározása adják ma is a kikötő fő bevételét.
- ... **120.** Hagyományosan Magyarország legnagyobb áruforgalmú kikötője, amelynek területén ma már jelentős konténerterminál is található.

PÁROSÍTÁS

Útmutató: Ebben a feladatban a betűvel jelölt hazai ipari ágazatok neveit kell az állításokkal párosítani. A feladatok megoldásakor ügyeljen arra, hogy először a mondatot olvassa el, és csak ezután keresse meg a megfelelő válasz betűjelét! Írja a megfelelő betűt a feladat sorszáma elé, a pontozott vonalra!

- A) bányászat
- B) gépipar
- C) fémipar (kohászat)
- D) vegyipar
- E) villamosenergia-ipar

- ... **121.** Területi szerkezete jórésben az államszocializmusból átörökölt. Üzemeinek jelentős része ma is Budapesten és agglomerációjában, Borsodban és Veszprém megye keleti felében található.
- ... **122.** A hagyományos, például dunaújvárosi, székesfehérvári központjai mellett újabban sok járműipari beszállító öntészeti cég működik az ágazatban.
- ... **123.** Ágazati súlya és szerepe a rendszerváltozás után jelentősen csökkent, üzemeinek nagy része bezárt, ma már alig néhány ezer fő dolgozik az ágazatban.
- ... **124.** Magyarország ipari húzóágazata, az ipari termelés mintegy felét adja.
- ... **125.** Két meghatározó jelentőségű vállalata Pakson és Visontán működik.
- ... **126.** Fő alágazatának területi szerkezete koncentrált, leglényegesebb elemei a győri, esztergomi, kecskeméti, szentgotthárdi gyárak és beszállítói hálózatuk.
- ... **127.** Az ágazat koncentrált termelő üzemei mellett nagy jelentősége van a keresletet és a kínálatot összehangoló állami cégnek, és a határon átnyúló nagy teljesítményű szállítási rendszereknek.
- ... **128.** A szénfélésegek közül napjainkban a legjelentősebb a Mátraalján és a Bükkalján folytatott lignitkitermelés, míg a bauxit kitermelése 2010 óta a Dunántúli-középhegységben a töredékére csökkent.
- ... **129.** Kiemelkedő szerepe van az ágazatban a gumi-, műanyagtermék- és gyógyszergyártásnak.
- ... **130.** Régi nagyvállalatainak rendszerváltozás utáni bezárása például Ózdon, Miskolcon vagy Salgótarjánban jelentős munkanélküliséget eredményezett.

TÖBBSZÖRÖS VÁLASZTÁS

Útmutató: E feladatban különböző országok nevei és alattuk állítások találhatók. Egy országhoz egy vagy több állítás tartozhat, az alábbi variációk szerint:

- A) Az országra az 1., 2. és a 3. állítás igaz.
- B) Az országra az 1. és a 3. állítás igaz.
- C) Az országra a 2. és a 4. állítás igaz.
- D) Az országra csak a 4. állítás igaz.
- E) Az országra mind a négy állítás igaz.

Feladat: Válassza ki a variációk közül a helyes válaszhoz tartozó betűt! Írja a megfelelő betűt a feladat utáni vonalra!

131. Franciaország: ____

- 1. Az elektromosáram-termelésében fontos szerepet tölt be az atomenergia.
- 2. Az Európai Unió legnagyobb gabonatermelője.
- 3. Az Európai Gazdasági Közösség alapítótagja.
- 4. Itt található Strasbourg, több európai uniós intézmény székhelye.

132. Olaszország: ____

- 1. Déli részéből tömeges volt a kivándorlás a 19. század második felétől.
- 2. Jelentős olíva-termelő.
- 3. Autóipara világviszonylatban is jelentős.
- 4. A fővárosi agglomerációban tömörül a lakosság egyharmada.

133. Hollandia: ____

- 1. Patkó alakzatot formáló nagyvároshalmazát Randstatnak nevezik.
- 2. 1975-ben csatlakozott az Európai Unióhoz.
- 3. Lakosságszáma meghaladja Belgiumét.
- 4. A lakosság jelentős része katolikus vallású.

134. Németország: ____

- 1. Európa legnagyobb területű országa.
- 2. Az ország hivatalos nyelvei a német, a francia, az olasz és a retoroman.
- 3. Jelentős ásványkincse az Északi-tenger kontinentális talapzatában feltárt szénhidrogén.
- 4. Államformája parlamentáris szövetségi köztársaság.

135. Nagy-Britannia: ____

- 1. Az Európai Unió Schengeni-övezetének tagja.
- 2. A tengeri halászmány mennyiségét tekintve a világ élvonalában van.
- 3. A gazdasági és pénzügyi életnek nem a főváros a legkiemelkedőbb központja.
- 4. Egykoron a legnagyobb területű gyarmatbirodalmat építette ki.

136. Ukrajna: ____

1. Szénhidrogénben gazdag ország.
2. Az országban jelentős az orosz nemzetiség aránya.
3. Rossz minőségű talajok jellemzik.
4. Atomerőmű-balesetéről elhíresült városa Csernobil.

137. Lengyelország: ____

1. A hivatalos fizetőeszköz az euró.
2. A lakosság többsége evangélikus vallású.
3. Vízerőművekkel állítják elő az elektromos áram több mint felét.
4. Tengerparti ország.

138. Szlovákia: ____

1. Az országban a legnagyobb lélekszámú kisebbséget a magyarok alkotják.
2. Fontos iparvárosa Ostrava.
3. 2004-ben lett az Európai Unió tagja.
4. Kelet-Közép-Európa legnépesebb országa.

139. Észtország: ____

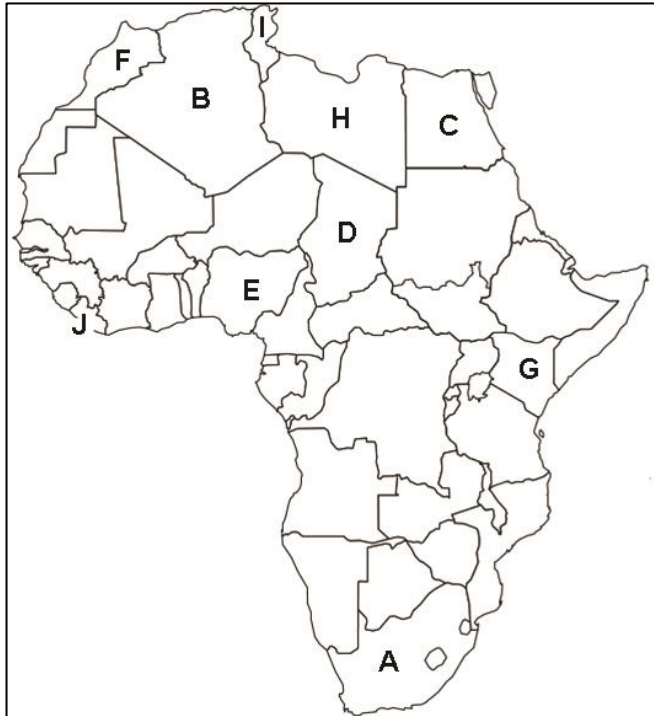
1. Néessége több mint 10 millió fő.
2. Egykor a Szovjetunió tagköztársasága volt.
3. Energiagazdaságának legfontosabb alapja a helyben bányászott kőolaj.
4. 2011-től az eurózóna tagja.

140. Szerbia: ____

1. Az egykori Jugoszlávia egyik utódállama.
2. Nincs tengerpartja.
3. A hívők többsége a szerb ortodox vallást követi.
4. Fővárosa Szarajevó.

RAJZOS FELADAT

Útmutató: Ebben a feladatban az ábra mellett található neveket és az ábra alatt található állításokat kell összekapcsolnia a térképvázlaton betűvel jelölt városokkal. A feladat megoldása során ügyeljen arra, hogy először az állítást kell elolvasnia és csak ezután kell kikeresnie a térképvázlat megfelelő részletét (betűjét). Írja a megfelelő betűt a sorszámok elé, a pontozott vonalra!

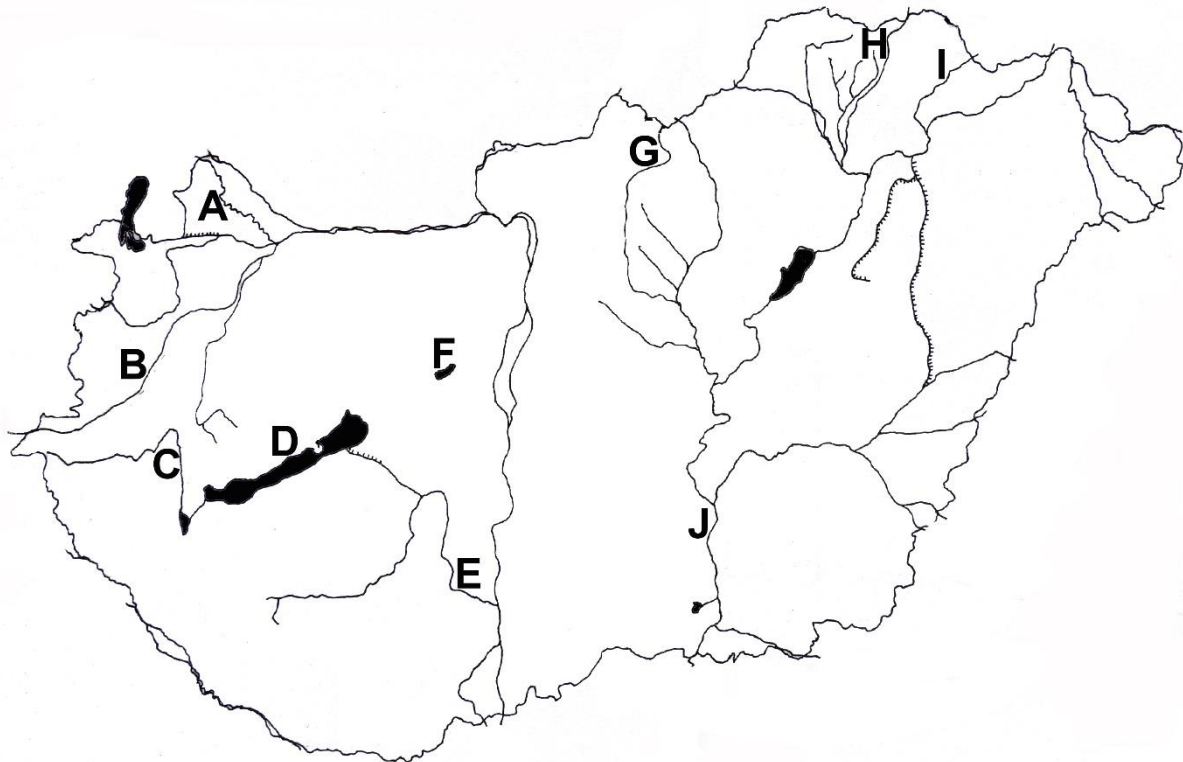

- ... 141. Algéria
- ... 142. Csád
- ... 143. Dél-afrikai Köztársaság
- ... 144. Egyiptom
- ... 145. Kenya
- ... 146. Libéria
- ... 147. Líbia
- ... 148. Marokkó
- ... 149. Nigéria
- ... 150. Tunézia

- ... 151. Fővárosa Nairobi, két nemzeti parkja is a világörökség része.
- ... 152. Észak-afrikai OPEC tagország, egykor francia gyarmat volt.
- ... 153. Fontos exporttermékei a gyémánt, kakaó, kaucsuk, az ország becsült népességszáma nem éri el az 5 millió főt.
- ... 154. A kontinens leghosszabb folyójának két partján elterülő fővárosának lakosságszáma 10 millió felett van.
- ... 155. Fővárosa Tunisz, nevezetessége még többek között Karthágó városának romjai.
- ... 156. A Gibraltári-szoros afrikai része tartozik hozzá.
- ... 157. Fővárosa Tripoli, az ország partjairól számos afrikai menekült indult hajóval Európa irányába.
- ... 158. A Száhel-övezet keresztül húzódik az országon, amelynek neve legnagyobb területű távával egyezik.
- ... 159. Afrika legnépesebb országa.
- ... 160. Neve korábban összeforrt az apartheid fogalmával.

RAJZOS FELADAT

Útmutató: Jelentősebb hazai felszíni vizeink és társadalmi-gazdasági jellemzőik közül válogattunk. Ebben a feladatban a térkép alatt található neveket és állításokat kell összekapcsolnia a térképvázlaton nagybetűvel jelölt álló- és folyóvizekkel. A feladatok megoldása során ügyeljen arra, hogy először az állítást kell elolvasnia és csak ezután kell kikeresnie a térképvázlat megfelelő részletét (betűjét). Írja a megfelelő betűt a sorszámok elé, a pontozott vonalra!

- ... 161. Tisza
- ... 162. Sió
- ... 163. Zagyva
- ... 164. Rába
- ... 165. Bodrog
- ... 166. Hernád
- ... 167. Zala
- ... 168. Velencei-tó
- ... 169. Mosoni-Duna
- ... 170. Balaton

-
- ... **171.** Földrajzilag is nevezetes kanyarulatok után éri el a tavat, amelynek fő táplálója.
- ... **172.** A legnagyobb teljesítményű hazai vízerőművet ezen a folyón találjuk hazánkban.
- ... **173.** A Bósi Vízerőmű megépítésével vízpótlása nagyban függ Szlovákiától.
- ... **174.** A folyó Szentgotthárdnál lép be Magyarországra, jelentős vízútúra útvonal.
- ... **175.** A folyó a Tokaji-borvidék világörökségi helyszínei mellett halad el.
- ... **176.** Partjánál 1848-ban jelentős ütközet zajlott, napjainkban pezsgő fürdőélet jellemzi.
- ... **177.** A folyó völgyében fontos vasút és közút halad Kassa felé.
- ... **178.** E tavunk és térsége hazánk második legfontosabb idegenforgalmi körzete.
- ... **179.** A folyó Salgótarján térségében fakad, és Szolnoknál éri el befogadó fő folyóját.
- ... **180.** A csatornává átalakított dunántúli vízfolyás megfelelő vízszint esetén kisebb hajók áthaladását biztosítja.

IGAZ-HAMIS ÁLLÍTÁS

Útmutató: Ezekben a feladatokban egy állításról el kell döntenie, hogy az igaz vagy hamis. Ha az állítás **igaz**, írjon „**I**” betűt, ha **hamis**, írjon „**H**” betűt a feladat sorszámára elé, a pontozott vonalra!

- ... **181.** Hazánk népessége 1981 óta csökkenő, hiszen a pozitív természetes szaporodás nem tudja ellensúlyozni a nagy különbségű negatív vándorlási különbözetet.
- ... **182.** Magyarország népességéből legnagyobb arányt képviselő nemzetiség a szlovák, akik főleg a Dél-Alföldön élnek.
- ... **183.** A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a népességből különösen a nagy egyetemi központjaink térségében nőtt az elmúlt két évtizedben.
- ... **184.** Az előregedés folyamata hazánkban például a fővárosban és Békés megyében mutatható ki látványosan.
- ... **185.** A hazai vezető halálokok napjainkban a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos megbetegedések.
- ... **186.** A városi népesség arányának növekedése fontos eleme az urbanizáció folyamatának.
- ... **187.** A hazai falusi lakosság aránya csökkenő tendenciát mutat, napjainkra már alig éri el a 45%-ot.
- ... **188.** A magyar városhálózat sajátos fejlődésének köszönhetően a hazai megyeszékhelyek mindegyike regionális jelentőségű nagyváros is egyben.
- ... **189.** Budapest városi fejlődését megalapozta, hogy a Duna két partján az Alföld és a középhegységek találkozásánál fekszik.
- ... **190.** A gyorsan növekvő budapesti agglomerációhoz ma már egyértelműen hozzásorolhatóak olyan városok, mint Tatabánya, Székesfehérvár vagy Szolnok.
- ... **191.** A barnamezős beruházások esetében a vállalatok újonnan kialakított telephelyen telepednek le.
- ... **192.** A vámunió a csatlakozó országok számára biztosítja az import- és exportjavak akadálymentes áramlását, valamint a tagországok közös vám- és kereskedelmi politikát alkalmaznak a vámunió kívüli országokkal szemben.
- ... **193.** Az állampapírok az állam által kibocsátott, rövid vagy hosszú lejáratú értékpapírok.
- ... **194.** Egy terület természetes szaporodás, illetve fogyás értékét úgy kapjuk meg, ha a halálozások számából kivonjuk a születések számát.
- ... **195.** A szuburbanizáció során a nagyvárosi lakosság egy része munkahelyváltás céljából más nagyvárosokba költözik.
- ... **196.** Az amerikai űrkutatás jelentős központja Houston.
- ... **197.** Az oroszországi transzszibériai vasútvonal a Föld leghosszabb vasútvonala.
- ... **198.** Japán népességének csak 75%-a japán nemzetiségű.
- ... **199.** Délkelet-Ázsia újonnan iparosodott országainak első hullámához Tajvan, Hongkong, Szingapúr és Thaiföld tartozik.
- ... **200.** Kínában az 1960-as évekbeli nyitást követően létrejöttek az első különleges gazdasági övezetek.

ÉRTÉKELŐ LAP

1. A B C D	26. A B C D
2. A B C D	27. A B C D
3. A B C D	28. A B C D
4. A B C	29. A B C D
5. A B C	30. A B C D
6. A B C D	31. A B C D
7. A B C D	32. A B C D
8. A B C D	33. A B C D
9. A B C D	34. A B C D
10. A B C D	35. A B C D
11. A B C D E F	36. A B C D
12. A B C D E F	37. I H
13. A B C D E F	38. I H
14. A B C D E F	39. I H
15. A B C D E F	40. I H
16. A B C D E F	41. I H
17. A B C D E F	42. I H
18. A B C D E F	43. I H
19. A B C D E F	44. I H
20. A B C D E F	45. I H
21. A B C D E F	46. I H
22. A B C D E F	47. I H
23. A B C D E F	48. I H
24. A B C D E F	49. I H
25. A B C D E F	50. I H

Helyes válasz 1-25-ből (pont): _____

Helyes válasz 26-50-ből (pont): _____

51. I H
52. I H
53. A B C D
54. A B C D
55. A B C D
56. A B C D
57. A B C D
58. A B C D
59. A B C D
60. A B C D
61. A B C D
62. A B C D
63. A B C D E F G
64. A B C D E F G
65. A B C D E F G
66. A B C D E F G
67. A B C D E F G
68. A B C D E F G
69. A B C D E F G
70. A B C D E
71. A B C D E
72. A B C D E
73. A B C D E
74. A B C D E
75. A B C D E
76. A B C D E
77. A B C D E
78. A B C D E
79. A B C D
80. A B C D
81. A B C D
82. A B C D
83. A B C D
84. A B C D
85. A B C D
86. A B C D
87. A B C D
88. A B C D
89. A B C D
90. A B C D
91. A B C D
92. A B C D
93. A B C D
94. A B C D
95. A B C D
96. A B C D
97. A B C D
98. A B C D
99. A B C D
100. A B C D

Helyes válasz 51-75-ből (pont): _____ Helyes válasz 76-100-ból (pont): _____

101. A B C D E
102. A B C D E
103. A B C D E
104. A B C D E
105. A B C D E
106. A B C D E
107. A B C D E
108. A B C D E
109. A B C D E
110. A B C D E
111. A B C D
112. A B C D
113. A B C D
114. A B C D
115. A B C D
116. A B C D
117. A B C D
118. A B C D
119. A B C D
120. A B C D
121. A B C D E
122. A B C D E
123. A B C D E
124. A B C D E
125. A B C D E

126. A B C D E
127. A B C D E
128. A B C D E
129. A B C D E
130. A B C D E
131. A B C D E
132. A B C D E
133. A B C D E
134. A B C D E
135. A B C D E
136. A B C D E
137. A B C D E
138. A B C D E
139. A B C D E
140. A B C D E
141. A B C D E F G H I J
142. A B C D E F G H I J
143. A B C D E F G H I J
144. A B C D E F G H I J
145. A B C D E F G H I J
146. A B C D E F G H I J
147. A B C D E F G H I J
148. A B C D E F G H I J
149. A B C D E F G H I J
150. A B C D E F G H I J

Helyes válasz 101-125-ből (pont): ____ Helyes válasz 126-150-ből (pont): ____

151. A B C D E F G H I J
152. A B C D E F G H I J
153. A B C D E F G H I J
154. A B C D E F G H I J
155. A B C D E F G H I J
156. A B C D E F G H I J
157. A B C D E F G H I J
158. A B C D E F G H I J
159. A B C D E F G H I J
160. A B C D E F G H I J
161. A B C D E F G H I J
162. A B C D E F G H I J
163. A B C D E F G H I J
164. A B C D E F G H I J
165. A B C D E F G H I J
166. A B C D E F G H I J
167. A B C D E F G H I J
168. A B C D E F G H I J
169. A B C D E F G H I J
170. A B C D E F G H I J
171. A B C D E F G H I J
172. A B C D E F G H I J
173. A B C D E F G H I J
174. A B C D E F G H I J
175. A B C D E F G H I J

176. A B C D E F G H I J
177. A B C D E F G H I J
178. A B C D E F G H I J
179. A B C D E F G H I J
180. A B C D E F G H I J
181. I H
182. I H
183. I H
184. I H
185. I H
186. I H
187. I H
188. I H
189. I H
190. I H
191. I H
192. I H
193. I H
194. I H
195. I H
196. I H
197. I H
198. I H
199. I H
200. I H

Helyes válasz 151-175-ből (pont): ____

Helyes válasz 176-200-ból (pont): ____